

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2011

Petra Kalinová

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra aplikované matematiky a informatiky

Studijní program: 6208 B Ekonomika a management

Studijní obor: Obchodní podnikání

Nové trendy v životním pojištění

Vedoucí bakalářské práce

PhDr. Marek Šulista, Ph.D.

Autor

Petra Kalinová

2011

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Nové trendy v životním pojištění vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 b zákona č. 111/1998 Sb. V plném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly, v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb., zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Týně nad Vltavou 26. 4. 2011

Petra Kalinová

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce panu PhDr. Marku Šulistovi, Ph.D. za odborné vedení této bakalářské práce, především za jeho praktické rady a doporučení.

V Týně nad Vltavou 26. 4. 2011

OBSAH

1	ÚVOD	1
2	CÍL PRÁCE	3
3	POJIŠTĚNÍ	4
3.1	Vývoj životního pojištění	4
3.2	Základní pojmy v pojišťovnictví	5
3.3	Podstata životního pojištění	7
4	KLASIFIKACE ŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ	12
4.1	Rizikové životní pojištění	12
4.2	Kapitálové životní pojištění	13
4.3	Investiční životní pojištění	14
4.3.1	Finanční fondy	15
4.3.2	Flexibilita investičního životního pojištění	16
4.3.3	Poplatky u investičního životního pojištění	18
4.4	Důchodové pojištění	20
4.5	Rozdíly mezi investičním a kapitálovým životním pojištěním	20
5	POJIŠŤOVNY A JEJICH PRODUKTY INVESTIČNÍHO ŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ	22
5.1	Investiční životní pojištění Flexi – Pojišťovna České spořitelny	22
5.2	Investiční životní pojištění Genio – Generali pojišťovna	24
5.3	Investiční životní pojištění Investor Plus– ING pojišťovna	27
5.4	Investiční životní pojištění Finance Life Premium, Uniqa	29
5.5	Investiční životní pojištění Evropská jistota,	31

5.6	Investiční životní pojištění Perspektiva, Kooperativa	33
5.7	Analýza produktů investičního životního pojištění	36
6	INVESTIČNÍ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ NA ČESKÉM TRHU	38
6.1	Porovnání životního pojištění v ČR a EU	38
6.2	Porovnání životního pojištění za rok 2006 a 2010	39
6.3	Průzkum české veřejnosti	41
7	METODA TANK	44
8	ZÁVĚR	48
9	SUMMARY	50
10	PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY	52

1 ÚVOD

Historie životního pojištění je stará několik set let a za tu dobu se pojištění po celém světě výrazně vyvíjelo a měnilo. Životní pojištění vzniklo za účelem finančního zabezpečení pojištěného. Podstata této finanční služby byla za úplatu poskytovat pojistnou ochranu, která řeší negativní důsledky různých životních událostí. V průběhu let se životní pojištění změnilo ve finanční produkt, který nadále slouží k ochraně pojištěného, ale zároveň nabízí i možnost zhodnocení vložených prostředků. V současné době je nabídka pojistných produktů široká a životní pojištění patří k nejvýznamnějším službám na finančním trhu.

Společenské poměry nás vedou k rozhodnutím pojišťovat si majetek, ale mnozí z nás si v denním shonu neuvědomují, že nejdůležitější je zajištění sebe a rodiny. Každý z nás je denně vystaven mnoha rizikům např. v dopravě, práci, při sportu, koníčcích nebo běžných činnostech a potřebuje k životu finanční zdroje. Je více než jisté, že tento typ finančních produktů má na trhu své místo a v dnešní společnosti hraje a bude hrát stále větší roli.

Důležitost životního pojištění vyplývá i z přístupu státu, který u některých druhů pojištění umožňuje využít daňového zvýhodnění. Pokud klient splní dané podmínky, může si o určitou část zaplaceného pojistného snížit základ daně z příjmu. Stát se snaží občany upozornit, že pouze zabezpečení od státu je nedostačující a každý z nás má myslet na zajištění své budoucnosti. Problém s nedostatkem finančních prostředků, které musí stát vyplácet v penzijním věku člověka, se stává mezinárodním problémem. Za poslední desetiletí se zlepšila kvalita života. Prodlužuje se jeho průměrná délka, ale klesá porodnost. To způsobuje, že současný důchodový systém je do budoucna finančně neudržitelný. Životní pojištění by mohlo z velké části vyřešit problémy týkající se penzijního systému. Pokud si část finančních prostředků budeme odkládat na spoření, vznikne nám do budoucna finanční rezerva.

Na českém trhu působí v tuto chvíli celá řada pojišťoven, které nabízí různé druhy životních pojištění. Vybrat si lze z nejjednodušších pojistných produktů až po komplexně sestavené programy vytvořené ke spokojenosti klientů. Jednou z mnohých změn v důsledku globalizace v pojišťovnictví jsou nové formy nabídky a prodeje pojistných produktů. V poslední době je možné vyzorovat odklon zájmu široké veřejnosti od kapitálového životního pojištění. Naopak vzrůstá zájem o celkem nový druh životního pojištění na dnešním trhu, kterým je investiční životní pojištění. Pojišťovny přicházejí s vylepšenou nabídkou produktů, které nabízejí pro klienta větší komfort, variabilitu a to právě ve formě investičního životního pojištění. Nelze jednoznačně určit, které z těchto druhů pojištění je kvalitnější. Každý druh pojištění má jiné parametry a schopnosti. Údaje o životním pojištění se zaměřením na investiční životní pojištění se pokusím popsat a objasnit v této bakalářské práci.

2 CÍL PRÁCE

Cílem této bakalářské práce je seznámit se se situací a problematikou na trhu životního pojištění. Objasnit historii a princip životního pojištění. Vystihnout rozdíly mezi jednotlivými druhy životního pojištění se zaměřením na porovnání kapitálového životního pojištění a investičního životního pojištění.

V další části této bakalářské práce budu porovnávat produkty investičního životního pojištění u šesti vybraných pojišťoven, které český trh nabízí. Posoudím jejich parametry, specifika a následně vše shrnu na konkrétním příkladu z praxe. Vyhodnotím perspektivu investičního životního pojištění na českém trhu.

Na závěr se pokusím poukázat na nebezpečí, která investiční životní pojištění skrývá. K tomu využiji metodu TANK, která řeší nákladovost investičních produktů a je možné ji využít i u investičního životního pojištění. Pomocí metody TANK porovnáám produkty investičního životního pojištění u porovnávaných pojišťoven.

Bakalářská práce je zpracována klasickou formou za pomoci různých zdrojů, především z internetových stránek, odborných knih, poznatků a materiálů od jednotlivých pojišťoven a externích pracovníků. Téma mé bakalářské práce jsem si vybrala z důvodu, že má dosavadní pracovní kariéra se odehrávala v oblasti finančního poradenství a pojistného trhu. Po ukončení střední ekonomické školy byla má první zkušenost právě v oblasti pojišťovnictví. V současné době se pohybuji v bankovníctví, kde pojišťovnictví je jeho součástí.

3 POJIŠTĚNÍ

Úkolem této kapitoly je popsat historii životního pojištění a objasnit podstatu životního pojištění. Pro lepší pochopení textu jsou v této kapitole uvedeny nejdůležitější pojmy, které se v pojišťovnictví objevují.

3.1 Vývoj životního pojištění

První zmínky se nacházejí v Egyptě 2 500 let před naším letopočtem, jak kameníci uzavírali mezi sebou dohody o krytí nákladu na pohřeb svého člena rodiny. První nedoložená teorie z oblasti životního pojištění se vztahuje k antickému Řecku, kde se pojištění sjednávalo v případě zmrzačení ve válce. Další zmínka je z dob starého Říma, kde se pojištění týkalo legionářů a každý voják musel být za války pojištěn na život i úraz. Nejstarší dochovaná smlouva byla podle TOMANA (2007) uzavřena mezi opatem kláštera sv. Vavřince v Paříži a arcibiskupem Kolínským. Tato smlouva pochází z roku 1308 a měla podobu dnešního klasického důchodového pojištění za jednorázově zaplacené pojistné.

Důležitým mezníkem ve vývoji pojištění a pojišťoven byla druhá polovina 18. století, kdy dominantní postavení zaujímala pojištění námořní, požární a životní. Posláním životního pojištění byla finanční ochrana pozůstalých v případě úmrtí živitele rodiny a především získání podpory na náklady spojené s pohřbem. Proto bylo dřívější životní pojištění nejčastěji uzavíráno pod názvem pohřební pojištění. Na počátku 19. století se pojišťovnictví stává předmětem podnikání a dochází k rychlému rozvoji této obchodní činnosti. Rozšiřují se jednotlivé druhy pojištění a i vědecké poznatky.

Vývoj pojištění v České republice

V České republice pojištění propuklo až v druhé polovině 19. století. V roce 1827 vznikla První česká vzájemná pojišťovna v Praze a hlavním pojistným odvětvím bylo pojištění nemovitostí. Převážně se zaměřovala na pojištění škod při požárech, ke kterým v této době docházelo poměrně často. V roce 1864 přidala mezi svá pojistná odvětví i pojištění movitostí a od roku 1909 rozšířila svojí činnost o životní pojištění.

Pojišťovny a různé pojišťovací celky se zakládaly nejvíce ve druhé polovině 19. století. Během několika let vzniklo velké množství pojišťoven, například pojišťovny městské, rolnické a vzájemné. První světovou válkou byl úspěšný rozvoj pojišťovnictví přerušeno. Svědčí o tom skutečnost, že v letech 1914 -1918 v českých zemích nevznikla žádná pojišťovna. V roce 1945 byl velký počet pojišťoven znárodněn Dekretem prezidenta republiky. Po tomto datu byl počet pojišťoven v Československu omezen na pouhých pět. Důležitým rokem pro oblast pojišťovnictví byl až rok 1989. Dalším mezníkem bylo přijetí zákona č. 185/1991 Sb., o pojišťovnictví v roce 1991, kdy začaly vznikat nové pojišťovny, a byl zřízen dozor v pojišťovnictví.

3.2 Základní pojmy v pojišťovnictví

Tyto pojmy jsou vybrané z Brožury pojistných podmínek Pojišťovny České spořitelny (2011).

Pojistitel – je právnická osoba, která je oprávněna provozovat pojišťovací činnost podle zvláštního zákona.

Pojistník – je fyzická nebo právnická osoba, která s pojistitelem uzavřela pojistnou smlouvu a má povinnost platit pojistné.

Pojištěný – je osoba, na jejíž život, zdraví se pojištění vztahuje.

Pojistné – je úplatou za poskytnutou pojistnou ochranu a jeho výše je uvedena v pojistné smlouvě.

Pojistné běžné – pojistné stanovené za pojistné období.

Pojistné jednorázové – pojistné stanovené na celou dobu, na kterou bylo pojištění sjednáno.

Pojistné mimořádné – zaplacené pojistné vložené nad rámec sjednaného běžného pojistného nebo počátečního jednorázového pojistného. Zvyšuje kapitálovou hodnotu smlouvy.

Oprávněná osoba – osoba, které v důsledku pojistné události vznikne právo na pojistné plnění.

Obmyšlená osoba – osoba určená pojistníkem v pojistné smlouvě, které vznikne právo na pojistné plnění v případě smrti pojištěného.

Počátek pojištění – okamžik, kterým vzniká povinnost pojistitele poskytnout pojistné plnění v případě vzniku pojistné události a jeho právo na pojistné podle uzavřené pojistné smlouvy.

Pojistná doba – doba, na kterou je pojištění sjednáno.

Pojistná částka – pojistnou smlouvou dohodnutá částka nebo důchod, kterou je pojistitel povinen vyplatit v případě pojistné události.

Pojistné plnění – pojistná částka nebo důchod, které jsou podle pojistné smlouvy vyplaceny, nastane-li pojistná událost.

Pojistná událost – nahodilá skutečnost blíže označená v pojistné smlouvě, za které se platí pojistné.

Nahodilá skutečnost – skutečnost, která je možná a u které není jisté, zda v době trvání pojištění vůbec nastane nebo není známa doba jejího vzniku.

Pojistné období – časové období dohodnuté v pojistné smlouvě, za které se platí pojistné.

Pojistné riziko – míra pravděpodobnosti vzniku pojistné události vyvolaná pojistným nebezpečím.

Odbytné – část nespotřebovaného pojistného ukládaná pojistitelem jako technická rezerva v případě smrti pojištěného.

Nákupní cena jednotky – cena, za kterou pojistitel prodává jednotky k pojistné smlouvě (v okamžiku úhrady pojistného). Pojistitel může stanovit několik nákupních cen jednotek v závislosti na typu alokovaného pojistného (poplatek „marže“).

Prodejní cena jednotky – cena, za kterou pojistitel odkoupí jednotky z pojistné smlouvy (v okamžiku ukončení pojistné smlouvy nebo výplaty části kapitálové hodnoty).

Alokace pojistného – rozdělení pojistného na pokrytí jednotlivých položek spojených s poskytovanou finanční službou podle podmínek pojistné smlouvy.

3.3 Podstata životního pojištění

Pojištění je definováno prof. Jankem jako samostatný právní poměr, v němž se jedna strana zavazuje k jednorázové nebo opakujícím se platbám druhé straně, uzavírající takové pojistné smlouvy plánovitě a ve velkém měřítku, která za to při nastoupení určitých jevů nezávislých na vůli zúčastněných musí poskytnout smluvené protiplnění oprávněnému, a to nejvýše v maximální částce pojištěného rizika (CIPRA, 2005).

Z právního hlediska se jedná o vztah, ve kterém pojišťovna na sebe přebírá závazek a pojištěnému uhradí újmu, která mu vznikla ve smyslu pojistných podmínek. Pojistník se za tuto finanční službu zavazuje platit pojistiteli pojistné.

Životní pojištění je produkt, který má na finančním trhu své místo. Oproti ostatním finančním nástrojům je výjimečný tím, že dokáže pokrýt riziko v případě smrti, úrazu, závažného onemocnění, invalidity, pracovní neschopnosti a jiných nahodilých skutečností. Krytí rizika, neboli zabezpečení proti nenadálým událostem, je primárním účelem životního pojištění.

Některé druhy životního pojištění dokážou pokrýt riziko a současně být spořením s výnosem. Toto spoření vzniká z části vložených prostředků a nazývá se kapitálová hodnota. Představuje finanční rezervu, kterou si tvoříme do budoucna a na stáří.

Životní pojištění má ještě jedno specifikum. Pojistné plnění může být použito k zajištění závazku formou vinkulace nebo zřízení zástavního práva. Úvěrové pojištění může být podle speciálních pojistných podmínek z Brožury pojistných podmínek Pojišťovny České spořitelny (2011) uzavřeno pouze s osobou, které byl úvěr poskytnut. Doba trvání pojištění je stejná s dobou splácení úvěru. Pojištění, pokud to smlouva povoluje, může být kratší, maximálně však do původně sjednaného konce.

Pojistné v životním pojištění:

Pojistné je možné platit najednou za celou dobu trvání pojištění jako jednorázové pojistné, nebo za dohodnutá pojistná období (ročně, pololetně, čtvrtletně nebo měsíčně) jako běžné pojistné. U některých typů životního pojištění lze vkládat i mimořádné pojistné, které je dáno nad rámec smlouvy a zvyšuje kapitálovou hodnotu.

Minimální výši pojistného si každá pojišťovna určuje sama a je odlišena podle typu pojištění. Pojistné, které je pojistník povinen dle smlouvy platit, je podle DUCHÁČKOVÉ (2003) tvořeno z těchto složek:

- a) Riziková složka pojistného
- b) Rezervotvorná složka pojistného
- c) Kalkulované správní náklady

A1) Pojistné, které pojistník platí za poskytovanou pojistnou ochranu tj. rizikovou složku, je určeno podle těchto faktorů:

- Velikost sjednané pojistné částky
- Úroveň technické úrokové míry
- Ohodnocení rizika – pravděpodobnost úmrtí

Velikost sjednané pojistné částky ovlivňuje přímou úměrou cenu pojištění. Čím vyšší je pojistná částka, tím vyšší a dražší bude pojistné. Pojistitel si vyhrazuje právo stanovit pro jednotlivé druhy pojištění osob nejnižší a nejvyšší pojistné částky, případně limity pojistného plnění.

Technická úroková míra znamená zaručené minimální zhodnocení prostředků vkládaných do životního pojištění. Ve většině případů je výnos z investování vyšší, než je technická úroková míra. Za této situace dosahuje pojišťovna zisku.

Pravděpodobnost úmrtí se stanoví zejména s ohledem na zdravotní stav, vykonávané povolání, zájmovou činnost a vstupní věk pojištěného. Tato pravděpodobnost je podrobně sledována a zachycena v úmrtnostních tabulkách.

V některých případech se může stát, že pojišťovna odmítne přijmout návrh pojistné smlouvy z důvodu špatného zdravotního stavu zájemce. Je třeba si uvědomit, že pojišťovna nemá povinnost smlouvu přijmout. Pokud je více rizikových faktorů nebo osoba je v pracovní neschopnosti, hospitalizována, trvale upoutána na lůžku, nelze pojištění sjednat.

B1) U některých druhů životního pojištění je možné si sjednat i rezervotvornou neboli spořicí složku, kterou lze podle smluvních podmínek průběžně čerpat nebo si jí nechat vyplatit.

C1) Součástí evidence smluv o životním pojištění jsou i správní poplatky, které si má pojistitel právo účtovat. Jedná se o poplatky na pokrytí počátečních nákladů spojených se vznikem smlouvy. Dále poplatky za vedení, případné úpravy a změny na smlouvě.

Další faktor, který má vliv na výši pojistného je doba trvání pojištění. Pojištění lze sjednat na přesně stanovenou dobu nebo na dobu neurčitou. Zde funguje nepřímá úměra. Čím je doba pojištění delší, tím je výše pojistného nižší.

Daňové úlevy:

Podle novely zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů mohou fyzické osoby, které jsou pojistníkem a zaměstnavatelé, kteří přispívají na soukromé pojištění svých zaměstnanců, využít následující úlevy:

Každý občan, který si uzavře soukromé životní pojištění s výplatou pojistného plnění až po 60 kalendářních měsících a současně nejdříve po dosažení minimálně věku 60 let (tj. životní pojištění pro případ dožití, pro případ smrti nebo dožití a na důchodová pojištění) a hradí si pojistné, si může ročně za dané zdaňovací období odečíst ze základu daně z příjmu pojistné do maximální výše 12 000 Kč. Pro tyto účely je potřebné předložit potvrzení o výši zaplaceného pojistného vystaveného příslušnou pojišťovnou.

Zaměstnavatel může částečně nebo zcela hradit pojistné na soukromé pojištění svých zaměstnanců. Zaměstnavatel pak vystupuje jako pojistník a zaměstnanec jako pojištěný. Aby se jednalo o daňově uznatelný náklad, musí se jednat o částku ve výši maximálně 8 000 Kč za jednoho zaměstnance za zdaňovací období.

Tento příspěvek na soukromé životní pojištění je osvobozen od daně z příjmů fyzických osob až do výše 12 000 Kč ročně.

Promlčecí lhůty po nahlášení pojistné události:

Promlčecí lhůta je tříletá. Pokud došlo ke smrti z jakýchkoli příčin, je promlčecí lhůta desetiletá. V obou případech začíná tato lhůta běžet jeden rok po vzniku pojistné události. Pokud klient nenahlásí pojistnou událost v této lhůtě, není pojišťovna povinna plnit.

Příklady omezení pojistného plnění:

V těchto a i dalších případech, uvedených v Brožurě pojistných podmínek Pojišťovny České spořitelny (2011), může pojistitel snížit své pojistné plnění.

- V případě úmyslného způsobení pojistné události.
- V případě pojistné události, která proběhla v souvislosti s jednáním, za níž byl pojištěný odsouzen.
- V případě pojistné události, ke které došlo pod vlivem alkoholu či jiných návykových látek.
- V případě pojistné události, kdy pojištěný zemřel, ale jinému způsobil těžkou újmu na zdraví nebo dokonce smrt.
- V případě pojistné události, ke které došlo vinou válečných událostí a jinými výjimečnými událostmi.

4 KLASIFIKACE ŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ

Tato kapitola má za úkol popsat a rozlišit jednotlivé typy životního pojištění. Na členění životního pojištění je celá řada pohledů, nejčastěji se však používá následující rozdělení, které uvedl i CIPRA (2006).

4.1 Pojištění pro případ smrti - rizikové životní pojištění.

4.2 Pojištění pro případ dožití - kapitálové životní pojištění.

4.3 Smíšené pojištění - investiční životní pojištění.

4.4 Důchodové pojištění.

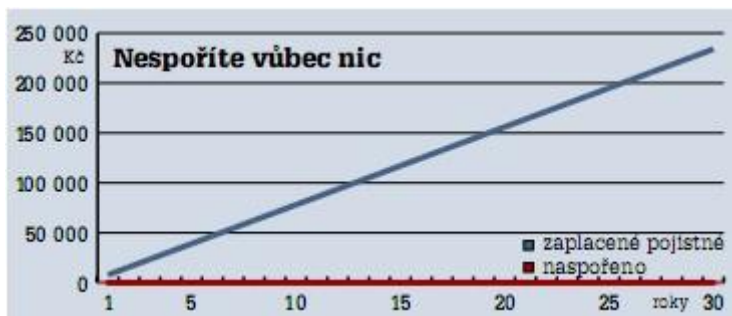
4.1 Rizikové životní pojištění

Slovo riziko pochází z arabského slova „risk“, které původně označovalo jak nepříznivou, tak i příznivou událost v životě člověka. Později se jeho používání omezilo pouze na nepříznivé události a v oblasti pojišťovnictví to tak zůstalo.

Rizikové životní pojištění se doporučuje pro osoby, které např. čerpají úvěr nebo jsou živitelem rodiny a chtějí mít jistotu, že v případě smrti nebo jiných zdravotních komplikací, by jejich blízcí nezůstali bez finančních prostředků. Při sjednání rizikového životního pojištění se vždy ověřuje zdravotní stav pojištěného. Pokud by pojišťovna zjistila zdravotní komplikace klienta, dojde ke zdražení pojistného nebo úplného odmítnutí klienta.

Rizikové životní pojištění patří mezi nejlevnější životní pojištění, ale jako u jediného druhu životního pojištění si pojistník zaplacené pojistné nemůže odečíst ze základu daně. V případě rizikového životního pojištění platí pojištěný veškeré prostředky pouze na krytí rizika. Tento druh pojištění zcela postrádá spořicí složku a při výpovědi smlouvy se žádná částka nevyplácí, viz graf 1.

Graf 1: Rizikové životní pojištění

Pramen: www.finance.idnes.cz

4.2 Kapitálové životní pojištění

Kapitálové životní pojištění představuje formu ukládání peněz, kdy má klient garanci výplaty určité částky neboli důchodu. Tato výplata proběhne na konci doby pojištění (dožití) nebo během pojistné doby při úmrtí pojištěného. V tomto případě jsou vyplaceny peníze obmyšlené osobě, která je uvedena v pojistné smlouvě.

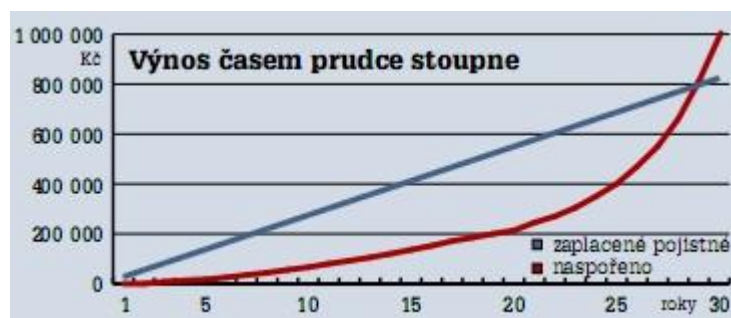
Pojistná částka může být pro obě rizika stejně vysoká nebo si klient volí zvlášť pojistnou částku pro případ smrti a zvlášť pojistnou částku pro případ dožití. Pokud se klient dožije konce pojistné smlouvy, je vyplacena sjednaná částka na dožití včetně případných podílů na výnosech.

Spořicí část pojistného pojišťovna investuje převážně do termínovaných vkladů a dluhopisů a dosažené zisky z investování jsou připsány na konci roku. Hlavní výhodou tohoto tradičního životního pojištění spočívá v garanci. Klient ví, kolik peněz dostane a to bez rozdílu na budoucí neodhadnutelné změny a nepředvídatelné události na trhu. Kapitálové životní pojištění je založeno na bezpečnosti investic. Je zde určitá jistota, ale zato nižší výnosnost.

Nevýhodou kapitálového pojištění jsou především neprůhledné poplatky. Při účtování poplatků se v praxi uplatňují dvě varianty. První varianta připisuje celé pojistné na náklady a je bráno jako úplata za poskytovanou službu. Druhá varianta rozděluje pojistné na dvě části – nettopojistné a nákladovou složku. Podle zdrojů www.oacb.cz je

nettopojistné část pojistného, která je určena k pokrytí výdajů pojišťovny na pojistné plnění. Sloučením nettopojistného a nákladové části získáme bruttopojistné. To je částka, kterou klient platí.

Graf 2: Kapitálové životní pojištění

Pramen: www.finance.idnes.cz

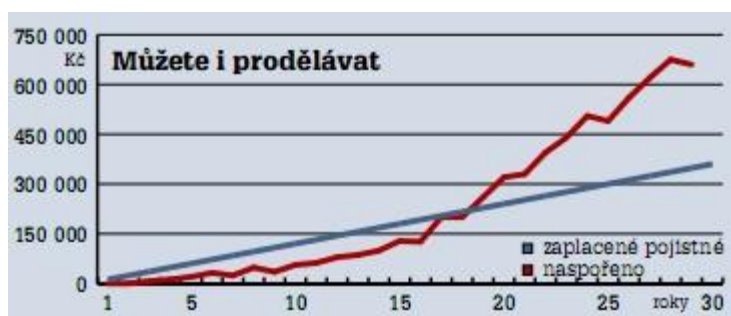
4.3 Investiční životní pojištění

Investiční životní pojištění je moderním produktem, u kterého klienti mají možnost rozhodovat, v jakém poměru bude částka pojistného rozdělena. Pojistné je děleno na rizikovou složku a složku spořicí, která je investována do podílových fondů. Pojišťovna díky investování umožňuje klientovi dosáhnout mnohem větších výnosů než u kapitálového životního pojištění. Výnos z pojistky není ale garantován a je plně závislý na úspěšnosti fondů nebo investičních programů. Cena jednotek podílových fondů a tím i celková kapitálová hodnota na smlouvě může v průběhu investování jak růst, tak klesat. Hodnota podílového účtu kolísá podle změn v devizovém kurzu základní měny vůči měnám, ve kterých jsou jednotlivé fondy spravovány.

V případě úmrtí klienta je vyplacena sjednaná pojistná částka pro případ smrti nebo aktuální hodnota individuálního účtu, případně obojí. Při dožití je výše pojistného plnění vázána na úspěšnost vybraného fondu a aktuální hodnotu podílových jednotek k datu pojistné události. Investiční životní pojištění umožňuje přecházet mezi

jednotlivými fondy, a proto lze výnosnost nebo případnou ztrátu peněžních prostředků korigovat.

Graf 3: Investiční životní pojištění

Pramen: www.finance.idnes.cz

4.3.1 Finanční fondy

Tato podkapitola týkající se finančních fondů je zpracována podle Příručky od Pojišťovny České spořitelny, a.s. z roku 2005.

Hlavním úkolem otevřených podílových fondů je zhodnocovat svěřená aktiva na základě předem dané investiční strategie. Fond shromažďuje finanční prostředky od soukromých investorů i od institucí. Investiční společnosti nakupují konkrétní cenné papíry podle zaměření fondu nebo prostředky investují do podílových jednotek jiných podílových fondů, které nazýváme fondy fondů. Tyto prostředky pak správce fondu investuje na kapitálových trzích. Otevřené podílové fondy podléhají státnímu doзору a dohledu depozitáře (banky), a tak jsou bezpečným nástrojem investování. Depozitář dbá na to, aby investiční společnost obhospodařovala majetek v otevřených podílových fondech v souladu se zákonem.

Pojistník si na návrhu při uzavření pojistné smlouvy stanoví, v jakém poměru má být pojistné mezi jednotlivé investiční fondy rozděleno. Toto dělení pojistného musí být uvedeno v celých procentech a celkový součet musí činit 100 %. Minimální rozložení do fondu je 1 %. Rozdělení do investičních fondů neboli diverzifikace má vliv na

negativní dopady jednotlivých fondů. Protože pojistník investuje ještě do dalších cenných papírů, nepříznivý vývoj jednoho cenného papíru nebude mít na celkovou hodnotu podílového fondu podstatný vliv.

Druhy finančních fondů:

Fondy peněžního trhu – svá aktiva ukládají především na rychle zpeněžitelné terminované vklady a účty, proto průměrná doba splatnosti je i kratší než jeden rok. Díky velice konzervativní skladbě finančních instrumentů je investice minimálně riziková.

Dluhopisový fond – fond investuje především do dluhopisů a ostatních papírů s pevným výnosem. Značnou část portfolia fondu tvoří pevně úročené eurobondy, tedy zahraniční cenné papíry denominované v české měně. Předpokládané zhodnocení je nižší střední a doporučený investiční horizont se pohybuje mezi 3 až 5 let.

Smíšený fond – v portfoliu jsou vyváženým poměrem zastoupeny všechny hlavní instrumenty (terminované vklady, dluhopisy, akcie) a to především na tuzemském trhu. Růstový potenciál fondu je očekáván zejména díky akciové části jeho portfolia. Investice do dluhopisů a nástrojů peněžního trhu jsou stabilizujícím prvkem celkových investic tohoto fondu. Předpokládané zhodnocení je vyšší střední a horizont investování je stejný jako u dluhopisového fondu.

Akciový fond – základním investičním nástrojem tohoto fondu jsou akcie. Fond investuje výhradně na tuzemském trhu do akcií silných a perspektivních společností. Stabilizující částí portfolia tohoto fondu jsou v menší míře dluhopisy a nástroje peněžního trhu. Zde je předpoklad zhodnocení vysoký, ale na úkor vysokého rizika. Investiční doba se doporučuje minimálně na 5 let.

4.3.2 Flexibilita investičního životního pojištění

Investiční životní pojištění umožňuje nejen pružně reagovat na aktuální situaci na finančních trzích, ale také umožňuje kdykoliv změnit zvolený rozsah pojistné ochrany,

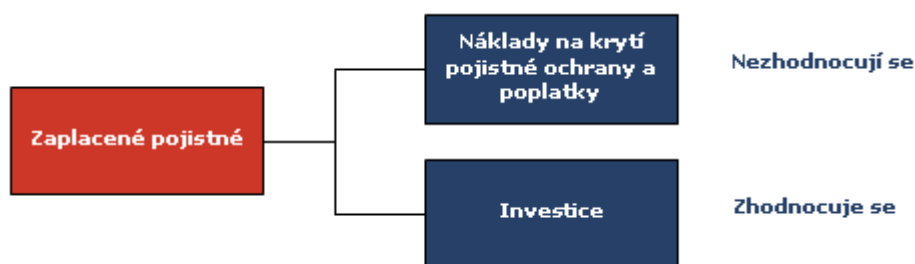
dle současných potřeb a možností klienta. Během trvání smlouvy je možné mimořádně vkládat finanční prostředky do jednotlivých fondů a dokonce měnit jejich strukturu.

Další výhodou je přerušení placení (v případě finanční tísně, ztrátě zaměstnání) nebo naopak předplacení pojistného. Pojistník může v průběhu pojištění požádat i o výplatu části kapitálové hodnoty smlouvy a to v Kč nebo v určitém počtu odkoupených jednotek. Pojistník v žádosti o výplatu části kapitálové hodnoty smí určit, z jakého ze zvolených fondů má být proveden odkup. Podmínkou výplaty je postačitelá výše běžně placeného pojistného a zůstatku kapitálové hodnoty pro pokrytí rizikového pojistného a poplatků. U produktu, který používá takzvané počáteční jednotky, není možné uskutečnit odkup v prvních dvou letech. Výjimkou je, pokud bylo zapláceno mimořádné pojistné.

Nevýhoda investičního životního pojištění je ukryta ve vstupních poplatcích.

Při investování do jednotlivých fondů se platí vysoké poplatky. Správní poplatky a rizikové pojistné si pojišťovna strhává z podílového účtu, a tak podílové jednotky klientovi nakupuje jen z části přijatého pojistného. To je zakreslené na schématu 1.

Schéma 1: Složky zapláceného pojistného

Pramen: Zuzák (2008)

Klíčem k pochopení výše rizikového pojistného u investičního životního pojištění je pojem přirozené pojistné. Podle TOMANA (2007) za přirozené pojistné označujeme takové pojistné, které kopíruje pravděpodobnost úmrtí na věku člověka. Každý rok se výše přirozeného pojistného mění dle aktuálního věku a s přibývajícím věkem se

zvyšuje. Pojištěný, na rozdíl od klasického rizikového pojištění, zaplatí každý rok vyšší pojistné.

4.3.3 Poplatky u investičního životního pojištění

Díky sazebníku investičního životního pojištění jsou poplatky u tohoto druhu pojištění přehledné, a tak lze snadno vyčíslit výši nákladů na pojištění. Přehled poplatků je popsán podle internetového zdroje www.penize.cz. Poplatky u investičního životního pojištění dělíme do dvou základních skupin. Na poplatky řádné, které jsou účtovány pravidelně a poplatky mimořádné, které jsou účtovány nepravidelně, většinou fixní částkou.

Řádné poplatky:

- Měsíční poplatek – jeho výše se pohybuje od 20 do 65 Kč. Poplatek kryje administrativní náklady pojišťovny a každý měsíc snižuje hodnotu podílového účtu klienta.
- Inkasní poplatek – je klientovi účtován při předpisu pojistného. Jeho výše je od 0 do 10 Kč, ale většina pojišťoven ho nepoužívá.
- Poplatek za správu fondů – kryje investiční a administrativní náklady. Výše poplatku se pohybuje v rozmezí 0,5 % až 2 % a o tuto výši je snížena hodnota podílové jednotky.
- Vstupní poplatek - je poplatek, o který je snížena hodnota investovaných peněz. Poplatek je určen na krytí investičních nákladů a výplatu odměny zprostředkovateli. U investičního životního pojištění je výše poplatku většinou do 5 %, ale tato výše se liší pro běžné a mimořádné pojistné.

Existují tři základní *typy vstupního poplatku* a každá pojišťovna používá právě jeden způsob.

- Alokační procento – v prvních letech je do podílových fondů investována menší část pojistného než v letech dalších. Poplatek je stržen přímo ze zaplaceného pojistného a tím je investována pouze jeho část. Tento poplatek může být různý pro různé doby trvání pojištění a ve většině případů se odlišuje pro platbu mimořádného a běžného pojistného.
- Počáteční jednotky – princip poplatku je stejný jako u alokačního procenta. O celkové výši tohoto poplatku rozhodují tyto tři parametry:
 - 1) Jak dlouho jsou počáteční jednotky nakupovány.
 - 2) Kolik procent se každý rok strhne.
 - 3) Doba, po kterou se strhává.

Počáteční jednotky jsou nakupovány na počátku pojištění a z každého navýšeného pojistného. S těmito jednotkami nemůže klient manipulovat, pojišťovna si z jejich aktuálního počtu každý rok strhne určité procento (TOMAN, 2007). Dojde-li k předčasnému ukončení (odkupu) pojištění v době, kdy nejsou všechny nesplacené počáteční náklady vyúčtovány, vyplácí se podíl aktuální hodnoty zbývajících počátečních jednotek.

- Pravidelný poplatek – u produktu nejsou žádné počáteční jednotky, ale je dána doba a částka, která se pravidelně každý měsíc či rok strhne z fondu a doba.

Mimořádné poplatky:

- Změna investiční strategie
- Přesun jednotek mezi fondy (switch)
- Změna pojistné částky, změna pojistného
- Částečný odkup
- Pozastavení placení pojistné

- Storno smlouvy, atd.

4.4 Důchodové pojištění

Důchodové životní pojištění se sjednává na dožití. Po uplynutí pojistné doby je pojišťovna povinna vyplatit pojištěnému částku, která je stanovena v pojistné smlouvě. Důchodové pojištění je speciálním případem pojištění. Pojistné plnění je vyplaceno ve formě výplaty důchodu. Tato pravidelně vyplácená částka je garantovaná. Výhodou důchodového životního pojištění je, že nemusí dojít k vyplnění zdravotního dotazníku.

4.5 Rozdíly mezi investičním a kapitálovým životním pojištěním

Hlavní rozdíl mezi investičním a kapitálovým životním pojištěním je, podle materiálu od externích prodejců pojištění, existence individuálního účtu klienta u investičního životního pojištění. Další odlišnost je v transparentnosti investičního životního pojištění. Klient ví, jakou část z placeného pojistného pojišťovna používá pro krytí rizikových pojištění, kolik si pojišťovna ukrajuje na poplatcích a kolik zbývá pro investování.

Zároveň je si třeba uvědomit, že u investičního životního pojištění je investiční riziko přeneseno přímo na klienta. Výnos z klientovy pojistky je plně závislý na úspěšnosti fondů, či investičních programů, které klient zvolil. Zde není garantován výnos v podobě technické úrokové míry uplatňované u klasického kapitálového životního pojištění. Mezi další rozdíly můžeme uvést flexibilitu investičního životního pojištění. Klient si může během trvání smlouvy přizpůsobovat pojistné krytí, žádat o výplatu části kapitálové hodnoty a měnit alokaci fondů podle situace na finančním trhu.

Tabulka 1: Rozdíly mezi kapitálovým a investičním životním pojištěním

Produkt	Kapitálové životní pojištění	Investiční životní pojištění
Zhodnocení	ANO, je garantována výše pojistné částky. Není garantováno čisté zhodnocení vy výši technické úrokové míry.	NE, není garantována pojistná částka pro případ dožití. Závisí na hodnotě podílových jednotek.
Náklady	ANO, náklady jsou zakalkulovány v sazbě pojistného a tím tedy v dohodnutém pojistném.	NE, výše poplatků je dána sazebníkem. Ten může být měněn.
Rizikové pojistné	ANO, pravděpodobnost úmrtí je zakalkulována v sazbě pojistného a tím tedy v dohodnutém pojistném.	NE, strhávané rizikové pojistné může být měněno stejně jako výše poplatků.

Pramen: Autor

5 POJIŠŤOVNY A JEJICH PRODUKTY INVESTIČNÍHO ŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ

Kapitola 5 popisuje produkty investičního životního pojištění u šesti pojišťoven, které na českém trhu v současné době působí. U každé pojišťovny je vybrán konkrétní typ investičního životního pojištění a jsou popsány jeho parametry. Informace o produktech jsem získala především z internetových stránek a letáků od pojišťoven.

5.1 Investiční životní pojištění Flexi - Pojišťovna České spořitelny

Flexi životní pojištění je produktem pojišťovny České spořitelny, a.s., který získal druhé místo v kategorii Životní pojištění pro rok 2010. Pojišťovna České spořitelny působí na českém trhu již od roku 1993 a patří mezi přední české pojišťovny. FLEXI je rodinné pojištění, které může sjednat jeden nebo dva dospělí a k tomu mít pojištěno až pět dětí do věku 18 let. Povinné je pouze nastavení pojištění v případě smrti z jakýchkoliv příčin a dožití, ostatní rizika lze sjednat nebo zrušit kdykoli během trvání smlouvy. Další výhodou je sjednání si pojistných rizik na zkrácenou dobu. Například po dobu splácení úvěru se nastaví pojistná částka na výši závazku a v momentu doplacení úvěru se sníží podle aktuální potřeby.

Česká spořitelna podle internetových stránek www.pojistovnaacs.cz nabízí od roku 2011 na smlouvách Flexi několik novinek. Jedná se o bonus za bezeškodní průběh a bonus za věrnost. Bonus za bezeškodní průběh bude připsán, pokud v období 5 let nenastane žádná pojistná událost. Výše bonusu je 10 % z celkového rizikového pojistného za rok. Bonus za věrnost se připisuje ve výši 5 % z celkového běžného pojistného za rok a to za předpokladu trvání smlouvy alespoň 20 let.

Minimální měsíční pojistné včetně úrazového a doplňkového pojištění a pojištění dětí je 300 Kč. Doba trvání pojistné smlouvy musí být minimálně tři roky, maximálně do 75

let věku pojištěného a minimální pojistná částka pro případ smrti z jakýchkoliv příčin je 10 000 Kč. Mimořádný výběr i vklad lze provést v hodnotě alespoň 1 000 Kč.

Spořicí složku pojistného lze rozdělit mezi fondy, které jsou uvedeny ve speciálních pojistných podmínkách Flexi životní pojištění v Brožuře pojistných podmínek Pojišťovny České spořitelny (2011). Česká spořitelna nabízí kombinaci 16 investičních fondů, pro méně zkušené investory jsou předpřipravené tři strategie investování.

Garantovaný fond – fond s garantovanou výší minimálního zhodnocení ceny jednotky. Garantovaný fond je rozdělen na garantovaný fond tvořený platbami běžného pojistného a na garantovaný fond tvořený platbami jednorázového a mimořádného pojistného.

H-FIX fond – podkladová aktiva a finanční instrumenty, které jsou spravovány tzv. aktivním řízením fondu tak, aby na konci splatnosti fondu byla zabezpečena maximální úroveň hodnoty fondu. Fondy jsou typově rozlišeny podle doby trvání a ukončení jejich platnosti.

Program řízení investic - program řízení investic slouží k automatickému výběru fondů a převodu kapitálové hodnoty k výročnímu dni trvání pojistné smlouvy, a to v závislosti na investičním horizontu pojistné smlouvy. Tento program se sjednává za účelem ochrany investic před výkyvy na finančních trzích a lze ho sjednat ke smlouvám s minimální dobou trvání pojištění 5 let. V případě zvolení programu řízení investic není možno zvolit jiný fond či strategii

Jednotlivé investiční podílové fondy – charakter fondů se navzájem liší umístěním finančních prostředků, dosahovaným výnosem a mírou rizika.

Doporučené strategie:

Konzervativní strategie – jedná se především o investice do dluhopisových fondů s investičním horizontem minimálně tři roky. Složení strategie: (50 % sporobond, 35 % trendbond, 15 % fond akcií).

Vyvážená strategie – investiční horizont u této strategie je minimálně pět let a jedná se o kombinaci dluhopisových fondů a akcií. Složení strategie: (30 % sporobond, 15 % trendbond, 15 % nemovitostní fond, 40 % fond akcií).

Progresivní strategie – tato strategie je především určena investorům, kteří mají již určité zkušenosti. Jedná se o strategii investování d akcií a nemovitostí s dlouhodobým horizontem investování, minimálně sedmi let. Složení strategie: (20 % nemovitostní fond, 80 % fond akciový).

Poplatky:

Správní poplatek u běžného pojistného	30 Kč/měsíc
Správní poplatek u jednorázového pojistného	10 Kč/měsíc
Inkasní poplatek u měsíčních plateb	5 Kč/měsíc
Změny na smlouvě – 1. změna v kalendářním roce	zdarma
- 2. a každá další změna v kalendářním roce	100 Kč
Poplatek z jednorázového a mimořádného pojistného nad 2mil Kč 0,75 %, maximálně však 52 500 Kč	1,5 % do 2mil Kč,
Výplata části kapitálové hodnoty	100 Kč

5.2 Investiční životní pojištění Genio – Generali pojišťovna

Mezi největší výhody, které ze smluv investičního životního pojištění Genio vyplývají, patří široká kombinace pojistné ochrany. U pojištění Genio je možné si vybrat z 18 ti doplňkových připojištění, které poskytují komplexní a volně kombinovatelnou pojistnou ochranu. Toto nastavení je možné v průběhu platnosti smlouvy kdykoliv změnit a to zdarma.

Genio pojištění nabízí možnost získání bonusu ve výši 5% hodnoty investice při dožití. Nárok na bonus pojištěnému připadá, pokud běžné roční pojistné neklesne pod 12 000 Kč a pojistná doba je delší než 15 let. Během této doby se nesmí provést částečný odkup. Mezi přednosti pojištění Genio patří bezplatné provedení veškerých změn na smlouvě. Mimořádné pojistné (minimálně ve výši 1 000 Kč), které se po odečtení případného dlužného pojistného okamžitě investuje do určených fondů, lze vkládat kdykoliv v průběhu trvání smlouvy.

Minimální běžné pojistné je 500 Kč, minimální stanovená pojistná částka pro případ smrti z jakýchkoliv příčin je 50 000 Kč a pojistná doba je stanovena na minimálně 5 let, maximálně však do 75 let klienta. Minimální výše částky pro mimořádný výběr není nastaven, ale lze ho provést z běžného pojistného až od 3 roku po založení smlouvy. Z mimořádného pojistného kdykoliv. Klient si vybírá z 5 doporučených strategií pojišťovny nebo vlastní strategii z 10 fondů, které jsou popsány na stránkách www.generali.cz.

Fondy/zkratky:

Dluhopisový fond Generali (DFG), Smíšený fond Generali, Akciový fond Generali (AFG), Euro Equities Opportunity (EEOC), High Conviction Europe (HCEC), Central and Eastern European Equities (CEECEC), Dynamické portfolio Conseq-Generali (DPC-G), Global Multi Utilities (GMUC), C-Quadrat Best Fonds Strategy C-QBFW), C-Quadrat Arts Total Return Global (C-QATRG)

Doporučené strategie:

Progresivní globální strategie – strategie složená ze 100 % akcií (CEECEC 30 %, HCEC 20 %, EEOC 20 %, GMUC 30 %)

Balancovaná strategie – smíšená strategie (CEECEC 15 %, HCEC 20 %, EEOC 10 %, GMUC 15 %, DFG 40 %)

Zajištěná strategie – smíšená strategie (CEEEEC 10 %, GCEC 10 %, AFG 10 %, GMUC 10 %, DFG 60 %)

Generali – Conseq strategie- smíšená strategie (CEEEEC 30 %, AFG 20 %, EEOC 20 %, DPC-G 30 %)

Generali – C-QUADRAT/09 strategie – smíšená strategie (C-QBFW 25 %, C-QATRG 25 %, CEEEC 25 %, GMUC 25 %)

Vlastní strategie – do každého fondu minimálně 5 % (rozdělení do světových fondů, evropských fondů a českých fondů).

Poplatky:

Správní náklady u běžného pojistného	30 Kč/měsíc
Správní náklady u jednorázového pojistného	20 Kč/měsíc
Poplatek za výpis z účtu	jednou za rok zdarma, další 20 Kč
Poplatek za částečný odkup	0,25 % z odkoupené částky, min 50 Kč, maximálně 500 Kč
Poplatek za přemístění	v každém roce 2 přemístění zdarma, další 0,25 % z přemísťované částky, minimálně však 50 Kč, maximálně 500 Kč
Změny na smlouvě, včetně alokace	zdarma
Rozdíl mezi nákupní a prodejní cenou podílových jednotek:	
Běžné pojistné	5 %
Jednorázové pojistné	0 %
Mimořádné pojistné	2 %

5.3 Investiční životní pojištění Investor Plus - ING pojišťovna

Podle dostupných stránek pojišťovny www.ing.cz je ING Group mezinárodní finanční instituce původem z Holandska s více než 150 letou tradicí. Poskytuje širokou škálu produktů a služeb v oblasti bankovníctví, pojišťovnictví ve více než 50 zemích světa. Skupina ING zahájila své působení v České republice v roce 1991 a jako první zahraniční pojišťovně se jí podařilo získat licenci k sjednávání pojistných smluv. ING několikrát získala ocenění pro nejlepší životní pojištění roku od společnosti Master Card a ocenění Zlatá koruna v kategorii nejlepší životní pojištění roku.

ING pojišťovna má celou řadu investičních životních pojištění. Mezi nejvíce prodávané patří Investor Plus, které vstoupilo na český trh již v roce 2001. Pojistnou ochranu u tohoto pojištění rozšiřuje o 13 druhů doplňkových připojištění a na jedné pojistné smlouvě lze mít libovolný počet pojištěných dětí.

ING nabízí investiční pojištění Investor Junior, které je určeno pro děti do 15 let věku. Dítě je po celou dobu pojištěno pro případ trvalých následků úrazu a smlouva končí v 25 letech dítěte, kdy je vyplacena naspořená částka. Výhodou pojištění Investor Junior je, že dítě vstupuje do pojištění bez zkoumání zdravotního stavu. Klient se rozhoduje z finančních nástrojů a předepsaných investičních strategií.

Fond českých akcií – cílem fondu je dosáhnout dlouhodobého kapitálového výnosu prostřednictvím investic do akciových fondů různých společností.

Fond světových akcií – fond je rozložen převážně do akcií obchodovaných na trzích střední a východní Evropy. Tyto fondy jsou určeny pro dlouhodobé investiční záměry.

Multifond – fond investuje do 5 různých druhů aktiv a tento podíl se průběžně mění v závislosti na aktuálním vývoji finančních trhů. Cílem je dosáhnout výnos nad výnos spořicího účtu a zároveň omezovat riziko možného ročního poklesu maximálně na 5 %.

Fond obligací – investuje prostředky zejména do obligací a jiných pevně úročených nástrojů s dobou splatnosti 5 let.

Smíšený fond – je kombinací investic do obligací a do akcií obchodovatelných na burzách v ČR a zemích Evropy. Do obligací investuje cca 75 % prostředků, do akcií 25 % prostředků.

Smíšený fond Plus – investuje cca 50 % prostředků do obligací v českých korunách a 50 % prostředků do akcií obchodovatelných na burzách v ČR a zemích Evropy.

Fond flexibilních investic – nabízí využití krátkodobých bankovních depozit, směnek a depozitních certifikátů.

Fond dividendové strategie – investuje prostředky do akcií, jejichž dividendový výnos je vyšší než tržní průměr. Strategie fondu se zaměřuje na akcie firem, které mají stabilní příjem ze své činnosti, ale zároveň mají nižší tržní cenu nebo jsou přehlíženy ostatními investory (www.ing.cz.).

Doporučené strategie:

Konzervativní strategie – investuje prostředky do diverzifikovaného portfolia vysoce kvalitních dluhopisů a nástrojů peněžního trhu s relativně krátkou dobou splatnosti. Část prostředků fondu pak investuje do tzv. chráněných investičních nástrojů, jejichž charakteristickou vlastností je ochrana vložených prostředků ve výši alespoň 90 % vložené investice.

Vyvážená strategie – investuje cca 70 % do kvalitních obligací denominovaných v českých korunách a 30 % prostředků do diverzifikovaného portfolia akcií obchodovaných na burzách v České republice, EU, USA.

Růstová strategie – investuje prostředky do obligací denominovaných v českých korunách a do akcií obchodovaných na burzách české republiky a zahraničí, ve všech významných světových trzích. Podíl akciové složky kolísá mezi 40 % a 75 % investovaných prostředků fondů.

Minimální měsíční pojistné je u pojištění Investor Plus určeno na 400 Kč, maximálně však 5 000 Kč. Mimořádné pojistné je možné vkládat od 1 000 Kč. Doba trvání

hlavního pojištění je 10 let a minimální pojistná částka pro případ smrti z jakýchkoliv příčin činí 30 000 Kč. Mimořádný výběr je možný kdykoliv během trvání smlouvy, ale částka k výběru musí být ve výši 3 000 Kč. Vstupní věk je od 15 let klienta a maximální doba trvání pojištění může být do roku, ve kterém se pojištěný dožije 80 let. Odbytné je možné obdržet po 2 letech od založení smlouvy.

Poplatky:

Správní poplatek za vedení smlouvy	30 Kč
Inkasní poplatek	zdarma
Poplatek za mimořádný výběr	zdarma
Přerušeni placení pojistného	150 Kč
Poplatek za převod jednotek mezi fondy a změna alokace	1. převod v roce 0 Kč, 2. a další převod v roce 50 Kč
Změny na smlouvě	zdarma
Rozdíl mezi nákupní a prodejní cenou u běžného pojistného	3 %
Rozdíl mezi nákupní a prodejní cenou u mimořádného pojistného	1,5 %
Pokrytí počátečních nákladů podílových jednotek	7 % ročně z počátečních

5.4 Investiční životní pojištění Finance Life Premium – Uniqa pojišťovna

Investiční životní pojištění Finance Life Premium je moderní, vysoce inovativní produkt. Toto pojištění se spojuje s hypotéčním úvěrem a slouží jako zdroj pro splacení úvěru. Podmínkou akceptace je uzavření pojištění pro případ smrti ve výši 10 %

hypotečního úvěru u bank Raiffeisenbank, Hypotéční banky a Volksbanky. Tyto banky garantují akceptaci tohoto životního pojištění.

U Uniqa pojišťovny, a.s. si klient může vybrat z několika investičních programů v závislosti na tom, jaký výnos očekává a nakolik je ochotný podstoupit tomu odpovídající riziko. V případě, že klient chce změnit svoji investiční strategii a investovat do jiného investičního programu, může kdykoliv jeden investiční program zaměnit za jiný. Uniqa pojišťovna nabízí čtyři investiční programy a jejich investiční strategie lze zjistit na stránkách www.uniqua.cz.

Doporučené strategie:

Investiční strategie STABIL – nazývá se také „jistota s růstovým potenciálem“. Je složena převážně z investic do korunových dluhopisů.

Investiční strategie PLUS – neboli „růst s omezeným rizikem“. Portfolio je smíšené, skládá se jak z dluhopisů (cca 60 %), tak z akcií (do 40 %) a je vhodné pro investory hledající určitou míru stability.

Investiční strategie EXTRA – jde o strategii s převahou akciových fondů (cca 80 %) a i proto má název „aktivní řízení rizika“. Program EXTRA je vhodný pro klienty, kteří jsou ochotni vzít na sebe riziko poklesu.

Investiční strategie EQUITY – neboli „dynamický výnos s vyšší volatilitou“, kde se jedná výhradně o akciové fondy. Tento program je možno zvolit po přidělení hypotečního úvěru pouze v případě Hypotéční banky.

Kromě možnosti volit libovolně rozdělení do jednotlivých strategií nabízí Uniqa takzvaný Investplan. Je to nástroj k utlumení rizika ztráty způsobené propadem akciových trhu ke konci pojištění. Spočívá v postupném převádění jednotek z dynamičtější strategie do dluhopisového portfolia STABIL.

Poplatky:

Správní poplatky za inkaso pojistného	2,5 % z běžného pojistného
Za správu pojištění	35 Kč/měsíc
Poplatek z mimořádného pojistného	1 %
Změna investiční strategie	zdarma
Poplatek za správu portfolia	0,5 % z objemu převáděných jednotek/rok
Bezpečnostní přírážka prostředků z dané splátky	2 % z celkového objemu investovaných

5.5 Investiční životní pojištění Evropská jistota – Česká podnikatelská pojišťovna

Česká podnikatelská pojišťovna působí na českém trhu od roku 1995 a od roku 2005 se stala členem významné nadnárodní finanční skupiny Vinna Insurance Group. Evropská jistota je investiční životní pojištění, které lze sjednat pro jednu osobu ve věku 15-65 let. Minimální doba pojištění je 10 let a výstupní maximální věk je 75 let. Podle stránek www.cpp.cz nabízí portfolia od dvou investičních společností CONSEQ a POINEER. Pojistník může v průběhu trvání pojištění žádat o změnu investiční strategie, ale pojistné může být rozděleno maximálně do 5 portfolií. Další výhodou investičního životního pojištění Evropská jistota je v odkladu výplaty dožití. Po dobu třech let je možnost vyčkat na nárůst hodnoty účtu. Po tuto dobu však pojištění na smlouvě není aktivní a nelze případně uplatnit pojistné plnění.

Doporučené strategie:

Progresivní strategie:

CONSEQ Progresivní portfolio – základní složkou investic je investování převážně do akciových fondů. V krátkém období mohou ceny akcií výrazně kolísat, v dlouhodobém období zpravidla přinášejí investorům mnohem větší zisky než investice do dluhopisů nebo do nástrojů peněžního trhu. Je určena pro investory, kteří jsou ochotni podstoupit vyšší finanční rizika.

Global Progressive CZK – fond investuje až 100 % svých celkových aktiv do akcií.

Vyvážená strategie:

CONSEQ Balancované portfolio – finanční prostředky jsou investovány jak do akciových, tak do dluhopisových fondů. Cílem akciové složky je v dlouhodobém horizontu zajistit růst hodnoty finančních prostředků. Investice do dluhopisů se snaží potlačit kolísání výnosů v krátkém období.

Global Dynamic CZK – fond investuje nejméně 30 % a nejvýše 70 % svých celkových aktiv do akcií.

Konzervativní strategie:

Global Defensive CZK – fond investuje nejméně 10 % a nejvýše 30 % svých celkových aktiv do akcií.

Speciální progresivní strategie:

CONSEQ Nemovitostní portfolio, CONSEQ Portfolio nových ekonomik – zajímavá možnost investice do nemovitostních nebo realitních fondů. Jsou to investice zaměřené na rozvíjející se ekonomiky převážně asijských trhů, ale z části také na střední Evropu. Vzhledem specifickému zaměření investice je vhodné tyto programy využívat jako doplňkové, neboť jejich investiční riziko je vysoké. Do portfolia nových ekonomik je vhodné alokovat nejvýše 30 % pojistného.

Minimální výše měsíčního pojistného na hlavní pojištění je 300 Kč, minimální výše mimořádného pojistného je 1 000 Kč. Minimální doba pojištění je 10 let a povinná pojistná částka pro případ smrti z jakýchkoliv příčin je 30 000 Kč. V případě uzavření smlouvy do 55 let je minimální pojistná částka 10 000 Kč. Mimořádný výběr z kapitálové hodnoty je povolen po 3. roce vedení smlouvy.

Poplatky:

Poplatek za vedení účtu	40 Kč/měsíc
Rozdíl mezi nákupní a prodejní cenou	3 %, maximálně 5 %
Poplatek za krytí rizik	1. čtyři roky až 50 % z měsíčního pojistného
Poplatek za změnu alokace pojistného	1. změna v roce zdarma, dále 50 Kč
Poplatek za mimořádný výběr	1. výběr v roce zdarma, dále 50 Kč

5.6 Investiční životní pojištění Perspektiva – Kooperativa pojišťovna

Kooperativa pojišťovna byla založena v roce 1991 a v současné době patří mezi největší pojišťovny na českém trhu. Pojištění Perspektiva patří k velice oblíbeným jak ze strany klientů, tak prodejců pojištění. Z dostupných investičních životních pojištění je Perspektiva velice variabilní a to i v možnostech pojistného plnění. Klient si může vybrat variantu Součet a v případě smrti mu bude vyplacena pojistná částka plus aktuální hodnota účtu. Varianta Maximum se stanoví v případě, když klient chce vyplatit z obou hodnot tu vyšší. U pojištění Perspektiva lze podle stránek www.koop.cz využít na začátku smlouvy jeden ze tří bonusů:

- a) Pojištění pro případ smrti následkem úrazu s pojistnou částkou ve výši dvojnásobku ročního pojistného (tj. 24násobku měsíčního pojistného).

- b) Pojištění pro případ plné invalidity následkem úrazu s jednorázovým pojistným plněním ve výši čtyřnásobku ročního pojistného (tj. 48násobku měsíčního pojistného).
- c) Pojištění pro případ plné invalidity následkem úrazu se zproštěním od placení pojistného po dobu čtyř let.

Mezi další výhody tohoto pojištění patří získání prémie na konci pojištění. Tato prémie bude vyplacena v případě, že během pojištění nedojde k žádné pojistné události ze sjednaných pojistných rizik. Klient má výběr ze tří investičních strategií spravované rakouskou investiční společností Erste-Sparinvest KAGmbH, která je dceřinou společností Erste-Bank. Lze také investovat do fondu společnosti C-Quadrat, či Conseq.

Doporučená strategie:

Konzervativní strategie – investuje se převážně do dluhopisů se stabilním výnosem. Investičním cílem je zachování hodnoty investice a stabilní růst.

Dynamická strategie – investuje do dluhopisových a akciových fondů. Investičním cílem je zachování hodnoty investice s minimalizací výkyvů.

Progresivní strategie – investuje převážně do akciových fondů. Investičním cílem je dynamický růst hodnoty investice.

C-Quadrat Art Balanced – investuje až 50 % do akciových fondů (52 % dluhopisy, 34 % akcie, 14 % fondy peněžního trhu).

C-Quadrat Art Dynamik – investuje až 100 % do akciových fondů (71 % akcie, 29 % fondy peněžního trhu).

Conseq Active Invest (vyvážené portfolio) – je složeno z 50 % fondy peněžního trhu a dluhopisy denominované v CZK, 10 % dluhopisovými fondy denominované v cizí měně a 40 % fondy akciovými.

Conseq Active Invest (dynamické portfolio) – je složeno z 10 % fondy peněžního trhu a fondy dluhopisovými, 90 % fondy akciovými.

Na jedné pojistné smlouvě Perspektiva lze pojistit až pět osob, dvě dospělé a tři děti. Minimální měsíční pojistné je 400 Kč a minimální výše mimořádného pojistného placeného pojistníkem je 2 000 Kč. Minimální pojistná částka je stanovena na 50 000 Kč a za určitých podmínek lze pojistnou částku snížit až na 10 000 Kč. Pojištění lze mít sjednáno až do 75 let věku, nejméně však 10 let.

Poplatky:

Poplatek za vedení účtu	30 Kč/měsíc
Inkasní poplatek	0 Kč
Změny výše pojistného/pojistné částky	100 Kč
Pozastavení placení pojistného	100 Kč
Prodej podílových jednotek	100 Kč
Rozdíl mezi nákupní a prodejní cenou podílové jednotky	3 %
Poplatek za mimořádné pojistné	0 Kč
Poplatek za přesun podílových jednotek:	
1. – 5. přesun v roce	zdarma
6.–10. přesun v roce	100 Kč
každý další přesun	3 % z přesouvané částky

5.7 Analýza produktů investičního životního pojištění

V této podkapitole je uvedeno srovnání produktů investičního životního pojištění na konkrétním příkladu z praxe, který byl vypracován finanční společností Fincentrum. Určit absolutně nejvýhodnější produkt investičního životního pojištění však ani pomocí analýzy nelze. Vždy závisí na konkrétní situaci a potřebách klienta, které jsou rozhodující a velmi individuální.

Modelace příkladu:

Jedná se o muže ve věku 40 let. V případě hlavního krytí, tj. rizika smrti z jakýchkoliv příčin je použita pro srovnání maximální pojistná částka dosažitelná na 1 000 Kč měsíčního pojistného a to na 1 000 000 Kč. Pojistné částka je sjednána do 60 let. U investiční části je uvažováno se zhodnocením 7 % a byl vybrán fond nebo portfolio, které je od dané pojišťovny nákladově nejvýhodnější, a které splňuje kritéria diverzifikace (tj. maximální investice 10 % do akcií a suma podílů od 5 % do 10 % nesmí překročit 40 % hodnoty celého portfolio).

Poznámka:

Management fee je odměna správci portfolio za jeho odborné směřování investic. Parametr TER zahrnuje vedle Management fee i další náklady a poplatky spojené se správou finančních částek pro příslušný fond.

Výpočty modelového příkladu jsou pro snadnější přehled zaznamenány ve dvou tabulkách, které jsou v příloze této práce.

Komentář k tabulce 2:

V této tabulce je uveden základní přehled pojišťoven a jejich produktů investičního životního pojištění. Produkty investičního životního pojištění jsou seřazeny podle výše maximální pojistné částky, kterou lze dosáhnout podle stanovených kritérií v modelovém příkladu. Maximální pojistná částka reprezentuje především variabilitu hlavního krytí.

Nejlépe se umístilo investiční životní pojištění Uniq, které nabízí nejvyšší pojistné krytí ve výši 1 766 000 Kč a zároveň dosáhlo i nejvyšší kapitálové hodnoty o částce 340 014 Kč. Naopak pojištění Comfort Plus od pojišťovny Axa má téměř nejnižší pojistnou částku i výši kapitálové hodnoty, kterou lze získat na konci pojistného období.

Komentář k tabulce 3:

Hodnoty v tabulce jsou předpokládanou kapitálovou hodnotou na konci pojištění, dle pravidel uvedených v modelovém příkladu. V uvedených hodnotách jsou zahrnuty všechny běžné náklady včetně nákladů na správu (TER) a výpočty jsou seřazeny od produktů s nejvyšší možnou kapitálovou hodnotou.

Podle výsledků jednoznačně nejlépe dopadlo pojištění Uniq. V 60 letech by si klient „odnesl“ částku ve výši 340 014 Kč. Přesto nejnižší hodnotu ukazatele TER (1,62 %) má pojištění Flexi od České spořitelny, které se umístilo na třetím místě s kapitálovou hodnotou 330 375 Kč.

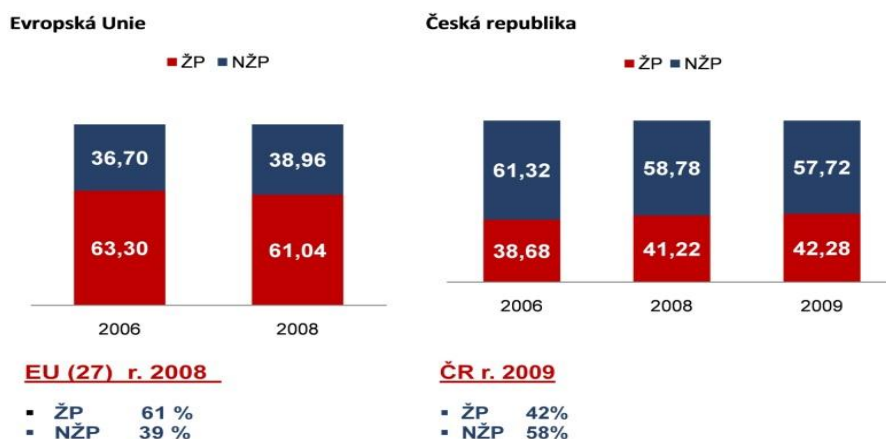
6 INVESTIČNÍ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ NA ČESKÉM TRHU

Životní pojištění v České republice je na dobré úrovni. Od doby existence jediné pojišťovny v zemi prošlo české pojišťovnictví velkou změnou. Vstup nových, zejména zahraničních pojišťoven na zdejší pojistný trh přineslo velký konkurenční boj a díky němu jsou dnes na českém trhu k dostání kvalitní produkty, srovnatelné se zahraničím.

6.1 Porovnání životního pojištění v ČR a EU

V České republice je stav pojištěnosti životního pojištění oproti vyspělým zemím (EU, USA) nízký. Zatímco ve vyspělých zemích větší podíl z celkového předepsaného pojistného zastává životní pojištění, v ČR je to naopak (TOMAN, 2007).

Graf 4: Předepsané pojistné – podíl životní pojištění a neživotní pojištění (ČR s EU)

Pramen: www.pojistizivot.cz

Komentář: Grafy srovnávající podíly životního a neživotního pojištění v České republice a EU ukazují, že Češi jsou zaměřeni na rozdíl od zemí západní Evropy spíše materiálně. V zemích EU má životní pojištění svou tradici a dosahuje v průměru 60% podíl. V ČR je to pouze 40% podíl.

Pokud se na porovnání životního pojištění s neživotním pojištěním podíváme z dlouhodobého hlediska, můžeme konstatovat, že poměr mezi nimi se začíná v ČR pomalu vyrovnávat. Rostoucí oblibu životního pojištění nám statisticky dokazuje i vývoj předepsaného pojistného. Za posledních pět let trend životního pojištění několikanásobně vzrostl, zatímco neživotní pojištění se pohybuje v téměř stejných číslech.

6.2 Porovnání životního pojištění za rok 2006 a 2010

V této podkapitole se zaměřím na srovnání pojištění z roku 2006 a 2010. Údaje za rok 2006 jsou použity z diplomové práce (TOMAN, 2007), které zpracoval v kapitole osm. Ostatní údaje jsou čerpány ze statistických přehledů české asociace pojišťoven a jsou k dispozici v příloze formou tabulek 4 a 5.

Rok 2006

V roce 2006 celkové předepsané pojistné v životním pojištění činilo cca 47 mld. Kč a neživotní pojištění bezmála 73 mld. Kč. V porovnání s rokem 2005 celkové pojistné vrostlo o 3,75 % a dosáhlo tak hranici 120 mld. Kč. Podíváme-li se konkrétněji na předepsané pojistné v životním pojištění, zjistíme, že pojištění běžně placené vzrostlo o 6,7 % a naopak životní pojištění jednorázově placené kleslo o 0,12 %. Obchodní produkce v životním pojištění za rok 2006 vzrostla o 12,62 %, ale hlavním důvodem bylo „přeplnění“ produkce pojištění jednorázově placeného. Zde došlo k navýšení o 22,79 %, naopak u běžně placeného pojistného došlo k poklesu o 2 %. Jelikož obchodní produkce v počtu kusů ve všech oblastech klesla, došlo ke snížení i v počtu smluv celkem a to o cca 7,5 %. Z toho vyplývá, že v roce 2006 pravděpodobně nedošlo

k uzavření velkého počtu nových smluv, ale spíše byly finanční zdroje jednorázově investovány do stávajících pojistných smluv.

Rok 2010

V roce 2010 se poměr předepsaného pojistného srovnal na neuvěřitelných cca 70,5 mld. Kč: 80,5 mld. Kč ve prospěch neživotního pojištění, a to i za situace vzrůstu celkového předepsaného pojistného o rovných 8 %. V porovnání s rokem 2009 vzrostlo životní pojištění běžně placené o 1,9 % a pojištění jednorázově placené vzrostlo o excelentních 57,8 %. Tedy o více než polovinu. Celkový nárůst životního pojištění byl o 19,2 % a byl to téměř pětinasobný nárůst oproti roku 2006.

Obchodní produkce v životním pojištění v tomto roce vrostla o 40 % a u jednorázového pojistného došlo oproti roku 2009 k navýšení o více jak polovinu, přesně o 54 %. Téměř stejný nárůst u jednorázově placeného pojistného nastal u počtu nových smluv, které byly v roce 2010 uzavřeny. Z toho vyplývá, že v roce 2010 bylo investováno jak do původních smluv životního pojištění, tak do nově zřízených pojistných smluv. Za rok 2010 nebyl ani v jenom ukazateli (v oblasti životního pojištění) zaznamenán pokles. Naopak ponížení se projevilo u neživotního pojištění, ale jednalo se o desetiny.

Shrnutí:

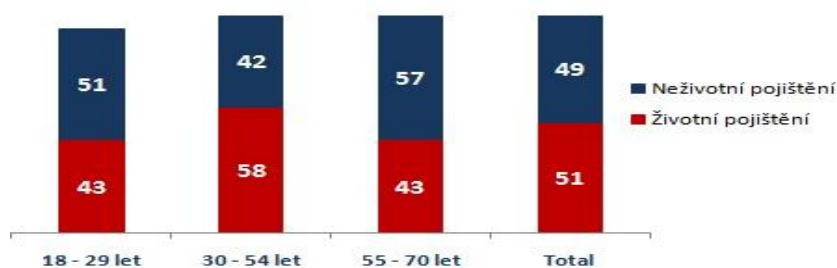
Na tomto porovnání je viditelné, jak je pojišťovací trh pružný a dokáže se za pouhé čtyři roky změnit a rozšířit se. Obrovský skok nastal v oblasti životního pojištění, které téměř vyrovnalo výši předepsaného pojistného s neživotním pojištěním. Jednoznačně největší vliv na tento nárůst mělo jednorázově placené pojistné, které v roce 2010 dosáhlo výborných výsledků a několikanásobně překonalo i výsledky běžně placeného pojistného. I zde si životní pojištění vedlo dobře, ale ne tak, jako to bylo u jednorázově placeného pojistného. Celková obchodní produkce v životním pojištění se dokázala od roku 2006 vyšplhat na dvojnásobnou částku, na necelých 36 mld. Kč a obchodní produkce v kusovém měřítku se zvedla o jednu třetinu, téměř na 1 000 000 Ks.

6.3 Průzkum české veřejnosti

V této podkapitole se zaměřím na průzkum s názvem „Jak si lidé v České republice pojišťují život“, který je k zhlédnutí na internetových stránkách www.pojistizivot.cz. Tento průzkum byl zrealizován v prosinci roku 2009 a měl za cíl zmapovat, jakou důležitost čeští občané přikládají životnímu pojištění a jak jsou o něm informováni. Pro výzkum byl využit vzorek o 1 043 respondentů a průzkum probíhal za použití metody dotazování. Z průzkumu jsem vybrala čtyři otázky, které nejlépe doplňují podstatu této bakalářské práce. Odpovědi respondentů jsou zaznamenány graficky a vždy je uveden krátký komentář k výsledkům, které z tohoto průzkumu vyplynuly.

Máte sjednáno životní pojištění?

Graf 5: Životní pojištění versus neživotní pojištění

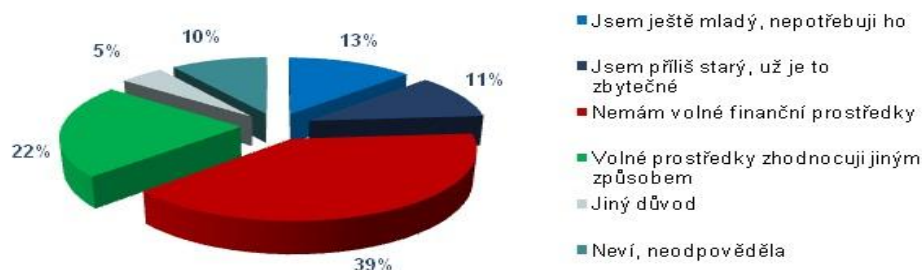

Pramen: www.pojistizivot.cz

Komentář: Téměř polovina respondentů uvedla, že nemá sjednáno životní pojištění. Nejmenší zájem o životní pojištění mají mladí lidé do 29 let věku.

Proč nemáte sjednané životní pojištění?

Graf 6: Důvody nesjednání si životního pojištění

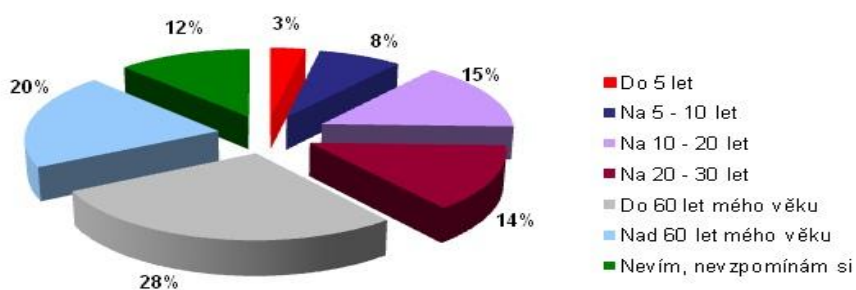

Pramen: www.pojistizivot.cz

Komentář: Téměř čtvrtina (24 %) respondentů se domnívá, že nepotřebuje zajistit svá rizika. 22 % respondentů dokonce životní pojištění chápe jako spořicí produkt pro volné finanční prostředky, které zhodnocují jiným způsobem.

Na jak dlouhou dobu máte sjednáno životní pojištění?

Graf 7: Doba trvání smlouvy životního pojištění

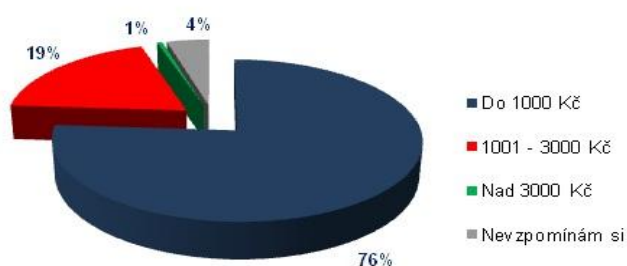

Pramen: www.pojistizivot.cz

Komentář: Více než polovina respondentů má životní pojištění sjednáno na dobu kratší než do 60 let věku. Čtvrtina respondentů má životní pojištění uzavřeno dokonce na dobu do 10 let a z celkového pojistného jde pouze 25 % na pojistnou ochranu. Zbýlých 75 % jde na spořicí složku.

Kolik platíte měsíční pojistné?

Graf 8: Výše měsíčního pojistného

Pramen: www.pojistizivot.cz

Komentář: Převážná část respondentů (76 %) si platí pojistné nižší než je 1 000 Kč a to včetně spořicí složky. Tento výsledek poukazuje na nedostatečné pokrytí pojištěného a riziko podpojištěnosti respondentů.

Shrnutí:

Na základě tohoto průzkumu bylo zjištěno, že česká populace životní pojištění ve svém životě nepovažuje za důležité. Pokud už má životní pojištění sjednáno, podstatu životního pojištění chápe špatně a prostředky vkládané do tohoto produktu vnímá spíše jako možnost pro jejich zhodnocení. Měsíční pojistné se pohybuje v minimálních částkách, které nemohou dostatečně pokrýt riziko, natož sloužit ke spoření.

7 METODA TANK

V roce 2007 se na českém trhu objevil ukazatel, který pomáhá porovnat a hlavně poukázat na nákladovost investičních produktů. Pomocí své využitelnosti a praktičnosti se tento ukazatel rychle rozšířil mezi veřejnost a stal se velmi oblíbeným. Ukazatel TANK říká, jak drahý je vybraný investiční nástroj – kolik procent spolknou náklady ze spořicí části investičního pojištění v závislosti na délce uzavřené smlouvy, při investici do stejného aktiva bez poplatků. Ukazatel nás informuje o tom, jak poplatky ovlivňují výši zhodnocení investice, aniž by byl brán zřetel na výkonnost jednotlivých fondů (www.investujeme.cz).

Výpočet analýzy TANK:

V modelovém výpočtu TANKu je počítáno s konstantním 6% zhodnocením a pravidelným vkladem ve výši 1 000 Kč. Dalším předpokladem je, že polovina prostředků je umístěna do akcií a polovina do dluhopisů. U každého produktu jsou vybrány ty nejlevnější fondy. Při konzervativnějším složení portfolia by TANK byl nižší, ale nižší by byla pravděpodobně i výkonnost. Při dynamičtějším složení naopak (ZUZÁK, 2008). TANK udává pouze běžné poplatky, není počítáno s žádnými mimořádnými poplatky.

$$TANK = (\text{všechny poplatky}) / (\text{budoucí hodnota ideální investice})$$

Všemi poplatky se rozumí veškeré běžně placené poplatky na úrovni pojišťovny i fondu. Budoucí hodnotou investice se rozumí hodnota pravidelné měsíční úložky 1 000 Kč na horizontu, zhodnocovanou tempem 6% p.a.

TANK 30 % neznamena, že na konci zbylo 70 % vložených peněz. Znamená to, že pokud se mých 400 000 Kč zhodnotí na 1 000 000 Kč, 300 000 Kč si nechá finanční instituce a na Vás zbude 700 000 Kč (www.t-a-n-k.eu). TANK říká, o kolik peněz (v %)

bude mít klient s daným investičním produktem na konci méně v porovnání s výkonností trhu. Zohledňuje poplatky a počítá se po stanovený investiční horizont (10 let, 20 let, 30 let, 40 let). Pro přiblížení rozdílu při využití různých spořicíh nástrojů je uvedena tabulka 6.

Tabulka 6: Efektivita různých investičních nástrojů

Pravidelný vklad	1000 Kč	1000 Kč	1000 Kč
Doba investice	30	30	30
Celkem vloženo	360 000 Kč	360 000 Kč	360 000 Kč
Průměrné zhodnocení p.a. v %	6%	6%	6%
TANK 30	0,0%	34,0%	45,0%
Celková částka po 30 letech	1 004 115 Kč	662 980 Kč	552 438 Kč
Rozdíl	110 542 Kč		

Pramen: www.investujeme.cz

Komentář: Pokud hodnota TANK 30 = 45 %, znamená to, že v tomto případě díky poplatkové struktuře daného investičního životního pojištění klient ztratí 451 677 Kč oproti přímé investici do daného aktiva bez poplatků (www.investujeme.cz).

Kombinace spoření s pojistnou ochranou přesto dokáže klientovi přinést značný užitek. Nákladovost nemusí být vždy hlavním rozhodujícím faktorem. Při dlouhodobém spoření je třeba ale vyhledávat nepředražené produkty s nízkými vstupními poplatky a náklady na správu.

Investiční životní pojištění je v dnešní době nabízeno především jako spořicí produkt než jako produkt pro krytí rizika. Mnoho prodejců a poradců pojištění klientům znázorní výnosný vývoj spořicí složky, ale už nikde není zmíněno, kolik klient zaplatí správci za zřízení smlouvy, správu a údržbu aktiv. Investiční životní pojištění je v principu stejné jako investování do otevřených podílových fondů. Rozdíl je však z pohledu pojistné ochrany a v poplatcích, které jsou součástí investičního životního

pojištění poměrně vysoké. Zřízení si investičního životního pojištění z důvodu zhodnocování finančních prostředků je velmi drahá a nevýhodná varianta.

Ukazatel TANK měl a má velkou oblibu u veřejnosti, ale u pojišťovacích společností, podle stránek www.investujeme.cz, narážel spíše na neochotu. Dodnes je celá řada společností, které nechtějí zveřejňovat poplatkovou strukturu svého produktu. Jeden z důvodů je administrativní poplatek, který musí při autorizaci zaplatit, další problém je ve zveřejnění okamžité aktualizace, kterou musí provést v případě změny struktury poplatků. Hlavní důvod je ale jasný. Když klienti zjistí výši poplatků, snáze si uvědomí nákladnost těchto produktů a budou hledat jiné varianty, které lépe a levněji uspokojí a pokryjí jejich potřeby.

Nevýhodu u tohoto ukazatele vidí ZUZÁK (2008) v tom, že nepoukazuje na kvalitu produktu. Měří pouze nákladovost investiční složky, ale neříká nic o dalších parametrech produktu. Je samozřejmé, že nejlevnější produkt nemusí být vždy nejlepším produktem. Pokud však porovnáme dva produkty s podobnými parametry, je vhodné upřednostnit ten, jehož TANK je nižší.

V následující tabulce 7 je metoda TANK uplatněna na několika konkrétních produktech investičního životního pojištění, které jsou si parametrově blízký, a je proto možné výběr posuzovat na výsledku ukazatele TANK.

Tabulka 7: TANK metoda k 31. 5. 2010

společnost	produkt	TANK 10	TANK 20	TANK 30	TANK 40	portfolio
<u>ČP Invest</u>	<u>Partner</u>	12,1%	28,4%	43,6%	57,3%	nástup 2. - 3. fáze
	<u>Pravidelné investování</u>	15,4%	24,5%	32,5%	42,2%	<u>korp. dluhopisů + globálních značek</u>
<u>Česká podn. pojišťovna</u>	<u>Evropská jistota</u>	25,5%	34,8%	44,2%	51,2%	<u>vyvážené portfolio</u>
	<u>Maximum</u>	19,6%	26,9%	34,8%	40,9%	<u>Kohoutova vyvážená strategie</u>
	<u>Evropská penze</u>	24,3%	33,8%	43,3%	50,5%	<u>vyvážené portfolio</u>
<u>ČSOB</u>	<u>podílové fondy</u>	10,2%	19,1%	28,1%	36,8%	<u>Bond mix + Akciový mix</u>
<u>ČSOB Pojišťovna</u>	<u>Maximal</u>	14,8%	26,4%	37,5%	47,7%	<u>Růstový fond</u>
	<u>Spektrum Invest</u>	25,1%	30,4%	38,4%	46,6%	
<u>Generali</u>	<u>Clever Invest. Future</u>	25,6%	31,6%	37,9%	44,0%	<u>balancovaná strategie</u>
<u>ING pojišťovna</u>	<u>ING Investor Plus T150</u>	26,76%	36,1%	45,2%	53,79%	<u>smíšený fond plus</u>
	<u>ING Investor Plus T250</u>	21,6%	34,6%	44,0%	52,7%	
	<u>ING Investor Plus T150 2006</u>	25,9%	36,2%	46,3%	55,5%	
	<u>ING Investor Junior</u>	25,4%	35,1%	<i>Produkty určeny pro děti, max. 25 let</i>		
	<u>ING Junior</u>	23,2%	33,6%			
<u>Pojišťovna ČS</u>	<u>Flexi H-Fix</u>	19,9%	27,7%	34,2%	40,5%	<u>akciový + sporobond</u>
	<u>Flexi Invest 2006</u>	19,9%	27,7%	33,8%	40,3%	
	<u>Flexi ŽP 2009</u>	25,8%	33,5%	37,9%	43,5%	
<u>UNIQA</u>	<u>Finance Life F1, F2</u>	20,8%	27,9%	35,1%	39,6%	<u>PLUS</u>

Pramen: www.t-a-n-k.eu

Komentář: Podle hodnot v tabulce, můžeme jednoznačně říci, že nejvýhodněji vychází investiční životní pojištění Uniqa, kde za dobu 40 let je ukazatel TANK 39,6 %.

8 ZÁVĚR

Český pojistný trh oproti západním zemím má ještě své rezervy. Je zde stále obrovské množství nepojištěných klientů, v kterých se skrývá budoucí potenciál. Aby mohl být tento potenciál využit, je třeba přesvědčit českou veřejnost o skutečném významu životního pojištění. Naše povědomí o výhodách životního pojištění je nízké a nutnost včasného uzavření smlouvy není pro nás prioritou. Dokládají to i statistické informace o „propojištěnosti“ českého obyvatelstva. V některých parametrech nedosahuje Česká republika ani polovinu obvyklých hodnot vyspělých evropských zemí.

Za poslední roky se situace výrazně zlepšila a trh životního pojištění roste. Výsledky jsou ale zkreslené. Předepsané pojistné vzrostlo, ale hlavně kvůli jednorázovým vkladům, které jsou určeny převážně pro investici a ne krytí rizik. Lidé jsou stále méně chráněny pro případ smrti a pojistná ochrana je minimální. Primární účel životního pojištění je potlačen a životní pojištění je vnímáno z krátkodobého hlediska. Málokdo si uvědomuje, že uzavření pojistné smlouvy nemá sloužit pro uspokojení současné potřeby, ale k podchycení rizikových situací, které život přináší. Česká veřejnost vnímá životní pojištění spíše jako investiční spořicí nástroj a ne jako nástroj pro zabezpečení nenadálých situací.

Velkou úlohu v tomto procesu hraje malá finanční gramotnost české populace. Trh finančního poradenství v České republice je velmi mladý a finanční poradci jsou ve většině případů odměňováni nemalými provizemi. Prodávat pojištění se spořicí složkou je pro ně jednodušší a klienti slyší na argument vysokého zhodnocení a možnost daňového zvýhodnění.

Peněžní ústavy nebo finanční zprostředkovatele sdělují zkreslené informace a kvůli špatné srozumitelnosti je tento produkt chápán jako výhodný, spořicí, investiční nástroj. Z hlediska nákladovosti je ale investiční životní pojištění jednoznačně nejdražším finančním nástrojem.

Zodpovědnost spočívá na pojišťovnách a prodejcích životního pojištění. Ti by měli hledět na etiku ve svém oboru a uvědomit si vážnost této situace. Další změna by měla proběhnout i na straně státu. Protože stát daňově zvýhodňuje pouze životní pojištění se spořicí složkou, stává se rizikové pojištění druhořadé. Některé pojišťovny už holé rizikové životní pojištění ani nenabízejí.

Z dlouhodobého hlediska je tento agresivní způsob prodeje pro pojišťovací trh nevýhodný a je k zamyšlení, zda tzv. „hybridy“ není narušen původní smysl jednotlivých finančních produktů. Je třeba si uvědomit původní princip životního pojištění. Již z historického hlediska to byl produkt, který měl řešit důsledky v případě nahodilých skutečností a ne zhodnocovat finanční zdroje.

9 SUMMARY

The aim of this thesis is to get acquainted with the situation and problems of life insurance market, as well as to clarify its history and principles and describe differences between individual kinds of life insurance with focus on comparison of endowment life insurance and investment life insurance. I have compared investment life insurance products of six insurers. Using TANK method, which deals with costs of all investment products, I found out that investment life insurance has got very high fees and in comparison with other financial products it is far too expensive.

According to statistics and work results the situation in the Czech Republic has improved significantly in recent years and life insurance market is growing. But the results are distorted. The specified premium has grown, mainly because of single deposits, which are meant as an investment and not as risk coverage. People are less protected in case of death and insurance protection is minimal. The main role of life insurance is suppressed and life insurance is viewed from a short-term perspective. Few people realize that insurance agreement will not satisfy their present needs and that it will help them in risk situations which life brings. Czech people take life insurance as an investment tool, not as a protection against unexpected events.

The Czechs have little financial literacy and this fact plays very important role in this process. Financial counselling market in the Czech Republic is very young and many of the counsellors are paid large commissions. It is easier for them to sell insurance with savings premiums and their clients react to arguments about high valuation and possibility of tax allowances. Responsibility lies on insurance companies and insurers. They should follow the ethics of their field and realize the gravity of the situation. Another change should be done on the part of the government. The state gives preferential treatment only to life insurance with savings premium and that is why the risk insurance stays in background. Some insurance companies even no longer offer risk

insurance. From the long term perspective this aggressive selling method is not good for insurance market and we should think about role of so called “hybrid products” in corrupting the original purpose of various financial products. We need to realize the original principle of life insurance. It was meant to be a product that helps to solve results of accidental events, not as a means of valuation of one’s finances.

10 PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY

Knihy:

DUCHÁČKOVÁ, E., *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 1. Vydání. Praha: Ekopress, s.r.o., 2003, 178 s., ISBN 80-86119-67-X.

CIPRA, T., *Pojistná matematika*: Praha: Ekopress, s.r.o., 2006, 411 s., ISBN 80-86929-11-6.

CIPRA, T., *Praktický průvodce finanční a pojistnou matematikou*. Praha: Ekopress, s.r.o., 2005, 293 s., ISBN 80-86119-91-2.

TOMAN, F., *Diplomová práce: Investiční životní pojištění*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2007, 76 s.

ZUZÁK, V., *Bakalářská práce: Perspektivy investičního životního pojištění*. Praha: Bankovní institut vysoká škola Praha, 2008, 56 s.

Internet:

Česká asociace pojišťoven [online]: *Statistické ukazatele* [online]. Dostupné na Internetu: <<http://www.cap.cz/statistics.aspx>> [cit. 2011-03-06].

Česká podnikatelská pojišťovna [online]. Dostupné na Internetu: <<http://www.cpp.cz>> [cit. 2011-02-13].

Finance [online]: *Jaké životní pojištění vybrat?* [online]. Finance Dostupné na Internetu: <http://finance.idnes.cz/tiskni.asp?r=poj&c=A090516_152523_viteze_sev> [cit. 2011-07-03].

Generali pojišťovna [online]. Dostupné na Internetu: <<http://www.generali.cz>> [cit. 2011-02-19].

ING pojišťovna [online]. Dostupné na Internetu: <<http://www.ing.cz>> [cit. 2011-02-13].

Investujeme [online]: *Tank prolomil další linii...bude přidělován smluvně!* [online]. Dostupné na Internetu: <<http://www.investujeme.cz/clanky/tank-prolomil-dalsi-linii-bude-pridelovan-smluvne/>> [cit. 2011-02-12].

Kooperativa pojišťovna [online]. Dostupné na Internetu: <<http://www.koop.cz>> [cit. 2011-02-13].

Obchodní akademie České Budějovice [online]: *Výpočet pojistného* [online]. Obchodní akademie České Budějovice. Dostupné na Internetu: <<http://www.oacb.cz/projekty/ekonomie/vyppoj.ppt>> [cit. 2011-04-04].

Peníze [online]: *Řádné a mimořádné poplatky u IŽP* [online]. Peníze. Dostupné na Internetu: <<http://www.penize.cz/17483-radne-a-mimoradne-poplatky-u-izp>> [cit. 2011-02-25].

Pojisti život [online]: *Fakta o životním pojištění* [online]. Pojisti život. Dostupné na Internetu: <<http://www.pojistizivot.cz/fakta-o-zivotnim-pojisteni>> [cit. 2011-03-31].

Pojišťovna České spořitelny [online]. Dostupné na Internetu: <<http://www.pojistovancs.cz>> [cit. 2011-02-09].

T-A-N-K [online]. Dostupné na Internetu: <<http://www.t-a-n-k.eu/cs/centent/co-je-ukazatel-tank>> [cit. 2011-02-23].

Uniqa pojišťovna [online]. Dostupné na Internetu: <<http://www.uniqa.cz>> [cit. 2011-02-14].

Ostatní zdroje:

Fincentrum, interní materiály společnosti.

Letáčky a jiné interní materiály jednotlivých pojišťoven.

Novela zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

Pojišťovna České spořitelny, Brožura pojistných podmínek, 2011.

Pojišťovna České spořitelny, Příručka prodejce, 2005.

Výše poplatku za správu aúv	0-0,5%	0,00%	1,60%	0,00%	0,00%	0,85%	0,00%	0,8-1,4%	0,00%	0,9-1%	1-1,5%	0-1,5%
Kapitálová hodnota na konci pojištění pro modelový příklad	340 014 Kč	316 392 Kč	320 118 Kč	306 027 Kč	330 375 Kč	305 107 Kč	315 135 Kč	278 571 Kč	314 367 Kč	305 928 Kč	291 369 Kč	337 681 Kč
Maximální PČ pro modelový příklad	1 766 000 Kč	1 340 000 Kč	1 296 000 Kč	1 110 000 Kč	1 089 000 Kč	1 048 000 Kč	773 000 Kč	759 000 Kč	700 000 Kč	609 000 Kč	600 000 Kč	515 000 Kč
Plnění v případě smrti	KH nebo PČ	KH a/nebo výplata PČ	KH nebo PČ	KH a/nebo výplata PČ	KH nebo PČ	KH a/nebo výplata PČ	KH a PČ	KH a/nebo výplata PČ	KH a/nebo výplata PČ	KH a PČ	KH nebo PČ	KH a PČ
Minimální mimoř. výběr	0 Kč	1 000 Kč	0 Kč	3 000 Kč	1 000 Kč	3 000 Kč	3 000 Kč	3 000 Kč	3 000 Kč	3 000 Kč	12 000 Kč	0 Kč
Minimální pojišťná doba	5 let	10 let	5 let	3 let	3 let	10 let	10 let	10 let	10 let	5 let	5 let	5 let
Minimální PČ	50 000 Kč	10 000 Kč	2 000 Kč	10 000 Kč	10 000 Kč	15 000 Kč	10 000 Kč	10 000 Kč	30 000 Kč	0 Kč	0 Kč	20 000 Kč
Minimální minorřádné pojistné	3 000 Kč	2 000 Kč	1 000 Kč	500 Kč	500 Kč	3 000 Kč	1 000 Kč	1 000 Kč	1 000 Kč	3 000 Kč	6 000 Kč	1 000 Kč
Minimální měsíční pojistné	300 Kč	400 Kč	300 Kč	300 Kč	300 Kč	529 Kč	500 Kč	400 Kč	300 Kč	400 Kč / 600 Kč	300 Kč	500 Kč
Max. vstupní věk	70 let	70 let	70 let	75 let	70 let	75 let	74 let	65 let	65 let	75 let	65 let	65 let
Produkt - tarif	RŽP-D	Perspektiva (7BN)	Genio	FORTE	Flexi	Ametico Invest	Top Invest	SMART	Evropská jistota	Rytmus	Comfort Plus	Wisentenrot Invest
Pojišťovna	UNIQA	Kooperativa	Generali	ČSOB	PČS	AMCICO	Česká pojišťovna	ING	ČPP	Allianz	AXA	Wisentenrot

Pramen: fincentrum

Tabulka 3: Srovnání produktů

Modelový příklad muž 40 let	340 014 Kč	337 681 Kč	330 375 Kč	320 118 Kč	316 392 Kč	315 135 Kč	314 367 Kč	306 027 Kč	305 928 Kč	305 107 Kč	291 369 Kč	278 571 Kč
Modelový příklad muž 30 let	667 779 Kč	681 681 Kč	696 672 Kč	615 776 Kč	618 049 Kč	616 133 Kč	629 675 Kč	623 657 Kč	597 060 Kč	582 807 Kč	552 504 Kč	494 812 Kč
Modelový příklad muž 20 let	1 226 226 Kč	1 252 456 Kč	1 308 849 Kč	1 063 728 Kč	1 099 267 Kč	1 074 602 Kč	1 220 277 Kč	1 127 237 Kč	1 034 679 Kč	989 844 Kč	940 094 Kč	798 534 Kč
TER pro dynamické portfolio	1,98%	1,88%	1,62%	2,63%	2,48%	2,52%	2,48%	2,20%	2,71%	2,90%	2,92%	3,71%
Management fee pro dynamické portfolio	1,61%	1,50%	1,44%	2,39%	1,83%	2,20%	1,83%	2,00%	2,49%	2,16%	2,16%	3,37%
Fond/strategie	Investiční program EQUITY	W&W Quality Select Aktien Europa BWI	ESPA Stock Europe - Active	Euro Equities Opportunity C	Conseq Invest Dynamické portfolio	Fond globálních značek (akciový)	CONSEQ Progressivní portfolio	Akciový mix	Allianz akciový fond	Dynamická - Evropa	Fond zahraniční (akciový) (WIF 04)	Fond světových akcií II
Min PČ	30000	20000	10000	2000	10000	10000	30000	10000	0	15000	0	30000
Produkt	RŽP-D	Wüstenrot Invest	Flexi	Genio	Perspektiva (7BN)	Top Invest	Evropská Jistota	FORTE	Rythmus	Ancico Invest	Comfort Plus	SMART
Pojišťovna	UNIQA	Wüstenrot	Pojišťovna ČS	Generali	Kooperativa	Česká pojišťovna	ČPP	ČSOB	Allianz	AMCICO	AXA	ING

Pramen: fincentrum

Tabulka 5: Souhrnné údaje 2006

Řádek	Ukazatel	Jedn.	Index		
			1-12/2005	1-12/2006	
Prodávané pojistné					
1	Prodávané pojistné celkem	ks Kč	115 527 197	119 857 434	103,75
2	Živovní pojištění	ks Kč	44 917 212	47 072 201	104,80
3	v tom: běžné placené	ks Kč	32 394 747	34 564 790	106,70
4	jednorázové placené celkem	ks Kč	12 522 465	12 507 411	99,88
5	v tom: jednorázové placené spojitě s existující běžné placenou smlouvou	ks Kč	5 191 703	5 171 840	101,14
6	samostatně jednorázové placené celkem (vč. návratného vkladu)	ks Kč	7 059 664	7 140 313	103,08
7	Mezivovní pojištění	ks Kč	70 609 985	72 785 233	107,00
8	z toho: zákonná pojištění odpovědnosti	ks Kč	4 859 277	5 199 571	107,00
9	pojištění odpovědnosti z provozu vozidla	ks Kč	21 613 577	21 894 375	101,30
10	podnikatelská pojištění (odv. 5-6, 8, 9, 11, 12, 13 (bez zákonného poj.))	ks Kč	16 118 491	16 006 729	99,31
Počet smluv ve kmeni					
11	Počet smluv ve kmeni celkem	ks	23 749 484	24 665 901	103,86
12	Živovní pojištění	ks	9 898 328	10 065 626	101,89
13	Mezivovní pojištění	ks	14 719 650	15 576 275	105,82
14	pojištění odpovědnosti z provozu vozidla	ks	5 411 844	5 574 131	103,00
15	podnikatelská pojištění (odv. 5-6, 8, 9, 11, 12, 13 (bez zákonného poj.))	ks	803 541	879 823	109,49
Obchodní produkce živovního pojištění					
16	Obchodní produkce celkem	ks Kč	13 632 998	15 353 183	112,62
17	v tom: běžné placené	ks Kč	5 596 912	5 465 571	98,01
18	jednorázové placené celkem	ks Kč	8 036 086	9 867 612	122,79
19	v tom: jednorázové placené spojitě s existující běžné placenou smlouvou	ks Kč	2 363 189	3 809 049	161,18
20	samostatně jednorázové placené celkem (vč. návratného vkladu)	ks Kč	5 399 940	5 856 646	108,46
21	Obchodní produkce celkem	ks	755 102	622 690	82,46
22	v tom: běžné placené	ks	704 038	575 994	81,81
23	samostatně jednorázové placené celkem (vč. návratného vkladu)	ks	51 064	46 696	91,45

Pramen: Česká asociace pojišťoven

Tabulka 6: Souhrnné údaje 2010

Ukazatel	2009		2010		Index 2010 k 2009
	tis. Kč	tis. Kč	tis. Kč	tis. Kč	
Předepsané pojistné celkem	139 903 510	151 134 835			108,0
Živovní pojištění	59 160 372	70 541 242			119,2
v tom: běžné placené	40 829 447	41 607 260			101,9
jednorázové placené celkem	18 330 924	28 933 982			157,8
v tom: jednorázové placené spojené s existující běžně placenou smlouvou	4 201 703	6 139 428			146,1
samosatně jednorázové placené celkem (vč. návratného vkladu)	14 059 729	22 621 626			160,9
Neživovní pojištění	80 743 139	80 593 593			99,8
z toho: zákonné pojištění odpovědnosti	6 139 931	6 094 095			99,3
pojištění odpovědnosti z provozu vozidla	23 723 910	22 221 065			93,7
havarijní pojištění vozidel	16 576 403	15 560 772			93,9
podnikatelská pojištění (odv. 5-6, 8, 9, 11, 12, 13 (bez zákonného poj.))	17 598 251	17 625 408			100,2
Počet smluv ve kmeni celkem	25 167 061	25 224 793			100,2
Živovní pojištění	6 879 313	6 790 605			98,7
Neživovní pojištění	18 588 193	18 766 109			101,0
pojištění odpovědnosti z provozu vozidla	6 415 324	6 510 923			101,5
podnikatelská pojištění (odv. 5-6, 8, 9, 11, 12, 13 (bez zákonného poj.))	818 413	798 510			97,6
Obchodní produkce živovního pojištění celkem	25 559 837	35 761 414			139,9
v tom: běžné placené smlouvy	8 132 774	8 897 330			109,4
jednorázové placené celkem	17 427 063	26 864 085			154,2
v tom: jednorázové placené spojené s existující běžně placenou smlouvou	3 516 887	5 109 988			145,3
samosatně jednorázové placené celkem (vč. návratného vkladu)	13 840 216	21 580 520			155,9
Obchodní produkce živovního pojištění celkem	931 369	994 158			106,7
v tom: běžné placené	868 750	899 795			103,6
samosatně jednorázové placené celkem (vč. návratného vkladu)	62 619	94 363			150,7

Pramen: Česká asociace pojišťoven